

Leptospirosis

Leptospirosis nedir?

Leptospirosis, insanlarda ve hayvanlarda görülen bakteryal bir hastalıktır. Bu hastalığa, enfeksiyonlu hayvanın idrarında ve dokularında bulunan leptospira bakterisi neden olur.

Belirtiler nelerdir?

Leptospirosis rahatsızlığının yaygın ilk belirtileri ateş, şiddetli baş ağrısı, kas ağrısı, titreme, kusma ve gözlerin kızarmasıdır. Belirtiler, grip gibi başka hastalıklara benzeyebilir ve tanılama çoğu kez güçtür. Kimi insanlarda bu belirtilerin hepsi görülmez.

Leptospirosis rahatsızlığına yakalananlarda şiddetli başka hastalıklar gelişebilir. Bunlar, böbreklerin çalışmaması demek olan Weil's hastalığını, sarılığı (karaciğer hastalığının belirtisi olan deri sararması) ve cilt ve mukoza kanamasını içerebilir. Ayrıca menenjit (beyin zarı iltihabı) ve akciğerlerde kanama da oluşabilir. Şiddetli hastalığa yakalananların çoğunun hastaneye yatması gerekir ve şiddetli leptospirosis kimi zaman öldürücü olabilir.

Uzun süreli etkileri nelerdir?

Leptospirosis hastalarının iyileşmesi yavaş olabilir. Kimi insanlarda, aylarca süren kronik-yorgunluk benzeri bir hastalık olabilir. Kimilerinde ise sürekli baş ağrısı veya depresyon olabilir. Bazen bakteriler gözlerde varlıklarını sürdürebilir ve kronik göz iltihaplanmasına neden olabilir.

Nasıl bulaştırılır?

Leptospira bakterileri vücuda derideki kesiklerden veya sıyrıklardan ve bazen de ağızın, burnun ve gözlerin zarlarından girebilir. Birçok değişik hayvanın böbrekleri leptospira bakterilerine yataklık yapabilir. Bulaşma, mikroplu hayvanın idrar veya etiyile temas etme sonrasında olabilir. Hayvan idrarı ile pisletilmiş toprak, çamur veya su, enfeksiyon kaynağı olabilir. Pisenmiş yiyeceği yemek veya suyu içmek, zaman zaman bulaşmanın sorumlusu olmuştur.

Bu hastalıktan yaygın olarak etkilenen hayvanlar hangileridir?

Birçok değişik memeli hayvan leptospira bakterilerini taşıyabilir. Avustralya'da bunların en yaygınları sıçanlar ve fareler, köpekler, sığırlar, yerli hayvanlar, domuzlar, (hem evcil hem yaban), atlar, kediler ve koyunlardır. Enfeksiyonlu hayvanlar hastalığın belirtilerini taşıyabilecekleri gibi, tamamen iyi de olabilirler.

Kimler risk altındadır?

Risk altında olan kişiler, hayvanlarla yakın teması olanlar veya hayvan idrarı ile pisletilmiş su, çamur, toprak veya bitkilere maruz kalanlardır. Kimi meslekler de yüksek risk taşır (örneğin: çiftçiler, veterinerler, mezbaha çalışanları ve şeker kamışı ve muz yetiştiricileri). Pisenmiş su veya toprak ile teması içeren kimi

eğlence etkinlikleri de leptospirosis hastalığının bulaşmasını olanaklı kılar (örneğin: kamp yapmak, bahçecilik, ormanda yürüyüş, hızlı sularda kürekçilik ve diğer su sporları).

Leptospirosis Avustralya'da görece olarak seyrek görülse de, en yaygın olduğu yerler, kuzey-doğu NSW ve Queensland gibi sıcak ve rutubetli bölgelerdir. Çok daha fazla tanılanmamış vaka olması olasılığı varsa da, her yıl ulusal çapta yaklaşık 200 vaka tanılanmaktadır. Erkekler kadınlardan daha fazla etkilenir.

Nasıl tanılanır?

Maruz kaldıktan genellikle bir iki hafta sonra belirtiler geliştiren bir kişide doktor, leptospirosis hastalığı olduğu kuşkusunu duyabilir. Leptospirosis hastalığının doğrulanması genellikle, leptospira bakterisine maruz kalındığını gösteren bir kan testi yoluyla olur. Tanılamayı yapmak için genellikle iki hafta arayla alınan kanlardan yapılan iki ayrı kan testi gerekir. Kimi zaman bakteriler kandan, beyin ve omurilik suyundan ve idrardan büyütülebilir.

Bir tedavi var mıdır?

Leptospirosis yaygın olarak doxycycline veya penisilin gibi antibiyotiklerle tedavi edilir. Testler uzun zaman alacağından ve hastalık şiddetli olabileceğinden, doktor, tanılamayı testlerle doğrulamadan önce antibiyotikleri başlatmayı seçebilir. Hastalığın ilk günlerinde başlatılırsa, antibiyotik tedavisinin en etkili tedavi olacağı düşünülmektedir.

Leptospirosis nasıl önlenabilir?

Leptospirosis hastalığını önlemenin birkaç yolu vardır:

Hayvanlarla çalışan kişiler için:

- Kesikleri ve sıyrıkları su geçirmez sargı ile kapatın;
- Mikroplu olabilecek hayvanlarla çalışırken, özellikle idrarla temas olasılığı varsa, koruyucu giysiler (örneğin; eldiven, göz koruyucuları veya gözlük, önlükler ve çizmeler) giyin;
- Sığır plasentasını (sonunu), ölü doğmuş veya düşürülmüş buzağısını ya da leşini elden geçirirken eldiven giyin;
- İşten sonra duş alın ve mikroplu olma olasılığı bulunan malzemeyi elden geçirdikten sonra ellerinizi yıkayın ve kurulayın;
- Mikroplu olabilecek hayvanları elden geçirirken bir şey yemeyin ve sigara içmeyin. Sigara içmeden veya yemeden önce ellerinizi yıkayın ve kurulayın;
- Çiftlik hayvanlarınızı veterinerin tavsiyesi doğrultusunda aşılatın;

Diğer kişiler için:

- Hayvan idrarı ile pislenmiş olma olasılığı bulunan sularda yüzmekten kaçının.
- Kesikleri ve sıyrıkları, özellikle hayvan idrarı ile pislenmiş olabilecek toprak, çamur veya su ile temas etmeden önce, su geçirmez sargı ile kapatın.
- Özellikle çamur veya nemli toprakta yürürken ayak giyecekleri giyin.
- Bahçede çalışırken eldiven giyin.
- Konuta yakın çöpleri temizleyerek ve yiyecek kaynaklarını atarak kemirgen hayvanları kontrol altına alın.

- Köpekleri çiğ sakatatla beslemeyin.
- Leptospira bakterileri sabun, dezenfekte malzemesi ve kurulama ile çabucak öldürülebildiği için, ellerinizi sabunla yıkayın.

Hastalanırsam ne yapmalıyım?

Hayvan idrarı veya pisletilmiş bir çevreye maruz kaldıktan sonraki haftalarda hastalanırsanız, doktorunuza bu maruz kalmayı anlatmak önemlidir.

Bir aşı var mıdır?

Avustralya'da leptospirosis hastalığına karşı insanlar üzerinde kullanılmak üzere ruhsatlı bir aşı yoktur. Hayvanlarda (sığırlar, domuzlar ve köpekler) leptospirosis hastalığını önleyecek aşılarda vardır ama, aşıları hayvanlar yine de, aşı kapsamına girmeyen diğer organizma türlerinden çabuk etkilenebilirler.

Bir kişi birden fazla kez mikrop kapabilir mi?

Leptospira bakterilerinin birçok türü bulunduğu için, bir kişinin başka bir tür mikrop kapması ve leptospirosis hastalığına yeniden yakalanması mümkündür.

Leptospirosis hastası olan kişiler başkalarına da bulaştırabilir mi?

Leptospirosis seyrek olarak insandan insana da geçebilir (örneğin, cinsel yoldan bulaştırma ve anne sütü aracılığıyla bulaştırmayla). Leptospira bakterileri, enfeksiyondan sonra idrarda aylar boyunca taşınabilir.

Daha fazla bilgi – NSW'de bulunan Halk Sağlığı Birimleri

1300 066 055

www.health.nsw.gov.au